

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) โดยใช้การวิจัยอนาคต (Future research) แบบเทคนิคเดลฟาย (Delphi technique) มุ่งศึกษาทัศนคติของผู้เชี่ยวชาญเพื่อทำนายอนาคตภาพของการจัดการศึกษาต่อเนื่องสำหรับพยาบาลวิชาชีพ ในปี พ.ศ. 2545-2549 ผลการวิจัยนี้จะเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาต่อเนื่องสำหรับพยาบาลวิชาชีพให้สอดคล้องกับสภาพสังคมในปี พ.ศ. 2545-2549 โดยผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษารวบรวมข้อมูลโดยศึกษาทฤษฎีพื้นฐาน ขอบเขตและรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของโลก ปัจจัยภายในวิชาชีพ ปัจจัยภายนอกวิชาชีพ จากเอกสารวารสาร หนังสือ วิทยานิพนธ์ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ในเรื่องต่อไปนี้

1. การศึกษาต่อเนื่อง
2. พัฒนาการหลักสูตรเฉพาะทางในวิชาชีพการพยาบาล
3. ปัจจัยที่ส่งผลต่ออนาคตภาพของการจัดการศึกษาต่อเนื่องสำหรับพยาบาลวิชาชีพ
 - 3.1 แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของโลก
 - 3.2 ปัจจัยภายนอกวิชาชีพ
 - 3.2.1 แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของไทย
 - 3.2.2 การเมือง
 - 3.2.3 สังคมและวัฒนธรรม
 - 3.2.4 เศรษฐกิจ
 - 3.2.5 สิ่งแวดล้อม
 - 3.2.6 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
 - 3.2.7 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
 - 3.2.8 แผนอุดมศึกษา
 - 3.3 ปัจจัยภายในวิชาชีพ
 - 3.3.1 แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของระบบบริการสาธารณสุข
 - 3.3.2 แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของการศึกษาพยาบาล

3.3.3 แนวโน้มการพยาบาลในอนาคต

3.3.4 คุณลักษณะพยาบาลในปัจจุบันและสังคมคาดหวัง

3.3.5 การเปลี่ยนแปลงในบริบทของวิชาชีพ

3.3.6 กฎหมายและพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาล

3.3.7 แผนพัฒนาการสาธารณสุข

ผู้วิจัยนำข้อมูลพื้นฐานที่ได้จากการศึกษาข้อ 1 มากำหนดกรอบ (frame) ในการสร้างแบบสอบถามปลายเปิด โดยมีขอบเขตการถามดังนี้

ตามสภาพและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของโลก ปัจจัยภายนอกวิชาชีพ ปัจจัยภายในวิชาชีพ มีอิทธิพลต่ออนาคตภาพการจัดการศึกษาต่อเนื่องสำหรับพยาบาลวิชาชีพ ในปี พ.ศ. 2545-2549 ในประเด็นต่อไปนี้

1. ลักษณะหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องสำหรับพยาบาลวิชาชีพควรเป็นอย่างไร
2. กลยุทธ์การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องสำหรับพยาบาลวิชาชีพควรเป็นอย่างไร
3. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องสำหรับพยาบาลวิชาชีพควรเป็นอย่างไร
4. รูปแบบการบริหารจัดการในด้านอาคารสถานที่ บุคลากร งบประมาณ ควรเป็นอย่างไรในอนาคต

ขั้นที่ 2 ศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับอนาคตภาพการจัดการศึกษาต่อเนื่องสำหรับพยาบาลวิชาชีพ ในปี พ.ศ. 2545-2549 โดยใช้เทคนิคเดลฟาย มีรายละเอียดการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างประชากร

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากรของการวิจัยด้วยวิธีการสุ่มแบบ สมองวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Purposive Sampling) โดยเลือกผู้เชี่ยวชาญจำนวน 27 ท่านที่มีคุณสมบัติดังนี้

- 1.1 มีประสบการณ์การทำงานในวิชาชีพพยาบาลอย่างน้อย 10 ปี
- 1.2 เป็นผู้มีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

1) ดำรงตำแหน่งกรรมการ หรือตำแหน่งบริหารในสมาคมพยาบาล แห่งประเทศไทย หรือสภาการพยาบาล หรือมีส่วนร่วมในการวางนโยบายหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่องสำหรับพยาบาลวิชาชีพ

- 2) ดำรงตำแหน่งเป็น ผู้บริหารการพยาบาล หรือหัวหน้าฝ่ายการพยาบาล
- 3) มีประสบการณ์ด้านการสอนพยาบาลหรือการปฏิบัติการพยาบาลอย่างน้อย 10 ปี

1.3 ยินดีให้ความร่วมมือในการวิจัย

ผู้วิจัยและอาจารย์ที่ปรึกษาพร้อมกันรวบรวมผู้ที่มีความรู้ความสามารถตามเกณฑ์ข้างต้น แล้วขอความร่วมมือจำนวน 27 คน ในการเก็บรวบรวมข้อมูลรอบที่ 1 รอบที่ 2 และรอบที่ 3 ในการวิจัยจากผู้เชี่ยวชาญดังกล่าว โดยผู้วิจัยติดต่อขอความร่วมมือในการแสดงทรรศนะอย่างไม่เป็นทางการพร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียดด้วยตนเอง แต่ในบางท่านที่มีข้อขัดข้องไม่สะดวกในการเข้าพบผู้วิจัยขออนุญาตใช้การติดต่อทางโทรศัพท์แทนต่อจากนั้นผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการแสดงทรรศนะจากคณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายและความสำคัญในการตอบซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้เชี่ยวชาญจะต้องไม่ต่ำกว่า 17 ท่านขึ้นไป อัตราความคลาดเคลื่อนจะน้อยมาก ดังนั้นผู้วิจัยจึงถือว่าจำนวนผู้เชี่ยวชาญ 27 ท่าน เป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีความเหมาะสมกับการวิจัยครั้งนี้ที่จะทำให้ผลการวิจัยมีความคลาดเคลื่อนน้อยที่สุด(Macimillan, 1971: 3-5 อ้างถึงใน พนารัตน์ วิสวเทพนิมิตร, 2539: 86)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นเครื่องมือการวิจัยตามเทคนิคเดลฟาย และผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองตามขั้นตอนต่อไปนี้

2.1 แบบสอบถามรอบที่ 1 ผู้วิจัยนำผลการศึกษาในชั้นที่ 1 จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมากำหนดเป็นประเด็นในการสร้างแบบสอบถามรอบที่ 1 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended form) จำนวน 5 ข้อ นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข แล้วจึงส่งให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระต่อข้อคำถาม จากการตอบแบบสอบถามรอบที่ 1 ของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 27 ท่าน ผู้วิจัยได้นำทรรศนะเหล่านี้มาสร้างเป็นแบบสอบถามรอบที่ 2 ระยะเวลาในการดำเนินงาน ตั้งแต่การสร้างและพัฒนาแบบสอบถามรอบที่ 1 จนแล้วเสร็จเริ่มตั้งแต่วันที่ 6 มกราคม 2542 ถึงวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2542 รวมเวลา 50 วัน

2.2 สร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลรอบที่ 2 โดยผู้วิจัยรวบรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่ได้จากการตอบแบบสอบถามรอบที่ 1 จำนวน 27 ท่าน มาทำการวิเคราะห์

เนื้อเรื่อง (Content analysis) แล้วสร้างแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแบบของ Likert type ได้ข้อคำถามรวม 417 ข้อ จากนั้นนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบพิจารณาความเหมาะสมเพิ่มเติม ผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา ระยะเวลาในการดำเนินการสร้างและพัฒนาแบบสอบถามจนสมบูรณ์พร้อมส่งไปให้ผู้เชี่ยวชาญ เริ่มตั้งแต่วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2542 ถึงวันที่ 15 มีนาคม 2542 รวมเวลา 25 วัน

2.3 สร้างแบบสอบถามที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในรอบที่ 3 โดยผู้วิจัยนำคำตอบที่ได้รับจากผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 2 จำนวน 27 ท่าน มาคำนวณหาค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile range) ของแต่ละข้อคำถามแล้วสร้างเป็นแบบสอบถามฉบับใหม่ที่ใช้ข้อความเดิม โดยมีการปรับข้อคำถามในบางข้อให้มีความชัดเจนมากขึ้นตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญในการตอบแบบสอบถามในรอบที่ 2 แต่ความหมายยังคงเดิม และได้เพิ่มตำแหน่งของมัธยฐานช่วงของพิสัยระหว่างควอไทล์ และตำแหน่งคะแนนที่ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านตอบในรอบที่ 2 ของตนเอง แล้วตอบกลับมาอีกครั้งหนึ่ง โดยการตอบแบบสอบถามรอบนี้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนจะทราบว่าตนมีความคิดเห็นแตกต่างหรือไม่แตกต่างไปจากความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญคนอื่นๆหรือไม่ หากไม่เห็นด้วยก็ให้แสดงเหตุผลประกอบการขึ้นชั้นคำตอบที่อยู่นอกพิสัยระหว่างควอไทล์ ระยะเวลาดำเนินการสร้างและพัฒนาแบบสอบถามจนเสร็จสมบูรณ์พร้อมทั้งส่งให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เริ่มตั้งแต่วันที่ 16 มีนาคม 2542 ถึงวันที่ 9 เมษายน 2542 รวมเวลา 25 วัน

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรอบที่ 3 พบว่า มีความแตกต่างจากข้อมูลการวิจัยในรอบที่ 2 น้อยมาก ผู้วิจัยจึงได้ยุติการวิจัยและสรุปผลการวิจัยที่ได้จากในรอบที่ 3

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลในรอบที่ 1 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 27 ท่านสำหรับผู้เชี่ยวชาญที่ปฏิบัติงานในกรุงเทพมหานคร จำนวน 23 ท่าน ผู้วิจัยติดต่อและขอเข้าพบผู้เชี่ยวชาญเป็นรายบุคคล เพื่อนำแบบสอบถามไปให้ด้วยตนเอง พร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียด นัดกำหนดวันและเวลาในการขอรับแบบสอบถามคืนและขออนุญาตทวงถามในกรณีที่เกิดเกินกำหนดวันเวลาที่นัดไว้ โดยผู้วิจัยมาขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง สำหรับผู้เชี่ยวชาญที่อยู่ในเขตต่างจังหวัดจำนวน 4 ท่านผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามให้ทางไปรษณีย์ภายหลังที่ได้ติดต่อขอความร่วมมือไว้เป็นที่เรียบร้อยแล้ว และขอความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญให้ส่งกลับคืนผู้วิจัยภายในระยะเวลา 2 สัปดาห์ ภายหลังที่ได้รับแบบสอบถามโดยได้แนบซองสีน้ำตาลจำหน่ายของถึงผู้วิจัยพร้อมกับแบบสอบถามที่ส่งไปให้ ได้รับแบบสอบถามฉบับแรกคืนภายหลังจากที่ส่งแบบสอบถาม

7 วัน และได้รับแบบสอบถามฉบับสุดท้ายคืน 45 วันภายหลังจากส่งแบบสอบถาม จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนในรอบนี้รวมทั้งสิ้น 27 ฉบับ หลังจากได้รับแบบสอบถามฉบับสุดท้าย ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาในการประมวลข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ 5 วันระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เริ่มตั้งแต่วันที่ 6 มกราคม 2542 ถึงวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2542 รวม 50 วันปัญหาที่ผู้วิจัยพบจากการตอบแบบสอบถามล่าช้า พบว่า ลักษณะแบบสอบถามรอบที่ 1 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ทำให้ผู้เชี่ยวชาญต้องใช้เวลาในการคิดและเขียนคำตอบนาน

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลในรอบที่ 2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามรอบที่ 2 ส่งถึงกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ 27 ท่าน ซึ่งเป็นกลุ่มเดียวกับที่ตอบแบบสอบถามรอบที่ 1 จำนวน 27 ท่าน โดยใช้วิธีการนำส่งแบบสอบถามเช่นเดียวกับในรอบที่ 1 ได้รับแบบสอบถามฉบับแรกคืนภายหลังจากส่งแบบสอบถาม 7 วัน และได้รับคืนฉบับสุดท้าย 20 วันภายหลังจากส่งแบบสอบถาม จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนในรอบนี้รวมทั้งสิ้น 27 ฉบับ ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาในการประมวลข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ 5 วัน ระยะเวลาที่ใช้ในการในการเก็บรวบรวมข้อมูลในรอบที่ 2 นี้เริ่มตั้งแต่วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2542 ถึงวันที่ 15 มีนาคม 2542 รวม 25 วัน ปัญหาที่ผู้วิจัยพบจากการตอบแบบสอบถามล่าช้า พบว่าข้อคำถามต้องใช้เวลาในการพิจารณาให้น้ำหนักคะแนนอย่างรอบคอบ ประกอบกับผู้เชี่ยวชาญต้องเดินทางไปประกอบภารกิจทางราชการในต่างจังหวัด

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลในรอบที่ 3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามรอบที่ 3 ส่งถึงกลุ่มผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นกลุ่มเดียวกับที่ตอบแบบสอบถามรอบที่ 1 และรอบที่ 2 โดยใช้วิธีการนำส่งแบบสอบถามเช่นเดียวกับรอบที่ 2 ได้รับแบบสอบถามฉบับแรกคืนภายหลังจากส่งแบบสอบถาม 7 วัน และได้รับคืนฉบับสุดท้าย 25 วัน จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งสิ้น 27 ฉบับ ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เริ่มตั้งแต่วันที่ 16 มีนาคม 2542 ถึงวันที่ 9 เมษายน 2542 รวม 25 วัน แบบสอบถามในรอบที่ 3 นี้ถือว่าเป็นรอบสุดท้าย การวิจัยครั้งนี้แปลผลจากคำตอบที่ได้ในรอบนี้สรุปเป็นอนาคตภาพการจัดการศึกษาต่อเนื่องสำหรับพยาบาลวิชาชีพ ในปี พ.ศ.2545-2549

รวมระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ตั้งแต่แบบสอบถามรอบที่ 1 ถึงแบบสอบถามรอบที่ 3 ใช้เวลาทั้งสิ้น 100 วัน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ โดยใช้แบบสอบถามทั้งหมด 3 รอบ และวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละรอบ ดังนี้

4.1 รอบที่ 1 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระเกี่ยวกับอนาคตภาพการจัดการศึกษาต่อเนื่องสำหรับพยาบาลวิชาชีพ ในปี พ.ศ.2545-2549 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อเรื่อง (Content analysis) จากคำตอบในรอบนี้

4.2 รอบที่ 2 จากคำตอบในรอบที่ 2 นำมาสร้างเป็นแบบสอบถามรอบที่ 2 แบบมาตราส่วนประมาณค่าตามแบบของ Likert type ให้น้ำหนักคะแนนเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 1 หมายถึง ข้อความนั้นมีแนวโน้มความน่าจะเป็นมากที่สุด
- 2 หมายถึง ข้อความนั้นมีแนวโน้มความน่าจะเป็นมาก
- 3 หมายถึง ข้อความนั้นมีแนวโน้มความน่าจะเป็นปานกลาง
- 4 หมายถึง ข้อความนั้นมีแนวโน้มความน่าจะเป็นน้อย
- 5 หมายถึง ข้อความนั้นมีแนวโน้มความน่าจะเป็นน้อยที่สุด

จากคำตอบของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 2 ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐานและพิสัยระหว่างควอไทล์ แล้วแสดงตำแหน่งของมัธยฐาน พิสัยระหว่างควอไทล์ และตำแหน่งคะแนนที่ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนตอบในรอบที่ 2 ของแต่ละข้อความ จัดทำเป็นแบบสอบถามในรอบที่ 3 ต่อไป

4.3 รอบที่ 3 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามที่ได้จัดทำขึ้นตามวิธีการดังกล่าวข้างต้นให้ผู้เชี่ยวชาญยืนยันคำตอบอีกครั้งพร้อมทั้งให้เหตุผลในกรณีคำตอบของผู้เชี่ยวชาญอยู่นอกพิสัยระหว่างควอไทล์ คำตอบที่ได้ในรอบที่ 3 นี้ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน ฐานนิยม ความแตกต่างระหว่างค่ามัธยฐานกับฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ถู้อกเกณฑ์การแปลผลตามเกณฑ์ของขนิษฐา วิทยานุมาส (2530 : 32-33) ดังนี้

4.3.1 ค่ามัธยฐาน (Median)

ค่ามัธยฐานต่ำกว่า 1.50	หมายความว่า	กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นต่อข้อความนั้นในระดับน้อยที่สุด
ค่ามัธยฐานอยู่ในช่วง 1.50 ถึง 2.49	หมายความว่า	กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นต่อข้อความนั้นในระดับน้อย
ค่ามัธยฐานอยู่ในช่วง 2.50 ถึง 3.49	หมายความว่า	กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นต่อข้อความนั้นในระดับพอสมควร
ค่ามัธยฐานอยู่ในช่วง 3.50 ถึง 4.49	หมายความว่า	กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นต่อข้อความนั้นในระดับมาก
ค่ามัธยฐานอยู่ในช่วง 4.50 ขึ้นไป	หมายความว่า	กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นต่อข้อความนั้นในระดับมากที่สุด

4.3.2 พิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile range)

ผู้วิจัยคำนวณหาค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ โดยการคำนวณหาค่าความแตกต่างระหว่างควอไทล์ที่ 3 กับควอไทล์ที่ 1 ถ้าพิสัยระหว่างควอไทล์ของข้อความมีค่าไม่เกิน 1.50 แสดงว่า ทัศนระของของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อความนั้นสอดคล้องกัน แต่ถ้าผลคำนวณค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ค่ามากกว่า 1.50 แสดงว่าทัศนระของของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อความนั้นไม่สอดคล้องกัน

4.3.3 ความแตกต่างกันระหว่างมัธยฐาน (Median)กับฐานนิยม (Mode)

ผู้วิจัยคำนวณหาค่าฐานนิยมของแต่ละข้อความ แล้วนำมาหาค่าความแตกต่างกันระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยมของแต่ละข้อความ เพื่อเป็นการสนับสนุนความสอดคล้องกันของทัศนระของกลุ่มตัวอย่างประชากร ผู้วิจัยกำหนดหลักเกณฑ์ในการตัดสินข้อความที่มีความแตกต่างกันระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยมไม่เกิน 1 แสดงว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกับข้อความนั้น

การสรุปและการอภิปรายผลการวิจัย ผู้วิจัยนำข้อความที่ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นโดยผ่านกระบวนการศึกษาเดลฟาย ซึ่งพิจารณาผลการคำนวณในแต่ละข้อความที่มีค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป พิจารณาความสอดคล้องในแต่ละข้อความจากค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.50 และความแตกต่างระหว่างฐานนิยมกับค่ามัธยฐานไม่เกิน 1 ทั้ง 2 ประเด็น เมื่อข้อความในแบบสอบถามรอบที่ 3 ตรงกับเกณฑ์ที่กำหนด ผู้วิจัยถือว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าข้อความนั้นเป็นอนาคตภาพการจัดการศึกษาต่อเนื่องสำหรับพยาบาลวิชาชีพ ในปี พ.ศ.2542-2549